

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 111-1879)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Nordre Byskole

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 29. maj 1879](#)
- 2) [Byrådsmødet den 12. juni 1879](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 29. maj 1879 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 111-1879)

Fra Skoleudvalget forelaa indstilling med 2 bilag op oprettelse af 2 nye fjerdeklasser i Friskolen saalydende:

"Til Aarhus Byraad.

I henhold til medfølgende skrivelse af 21de d. M. fra Skolekommissionen, hvori denne varmt anbefaler et vedlagt andragende af 17de f. M. fra Overlærer Olsen om oprettelsen af 2 nye Fjerdeklasser i Friskolen, skulle vi næst at udtale, at trangen til de to nævnte klasser ogsaa efter vor overbevisning er uimodsigelig og overhængende, og at fornødent lokale dertil aldeles savnes - tillade os at foreslaa det meget ærede Byraad, at Udvalget bemyndiges til at forhandle med kuratorerne i Gartner Bannovs Bo om overladelse af 1ste sal af det samme tilhørende hus i Valdemarsgade til brug i dette øjemed, samt til, i medfør af den gjældende ordning, at antage en ældre, helt examineret lærerinde som timelæreinde med

heldagsundervisning, begge dele fra midten af August d. A. at regne, før hvilken tid sagen ikke vil kunne bringes i orden.

Det nærmere med overslag over fornødent inventarium v. best. skal da senere fremkomme.

Aarhus den 25de maj 1879.

Cl. Funch, Esmann. Skovby."

bilagene lyde saaledes:

"Til Aarhus Byraad.

Ved at fremsende et vel begrundet anddragende fra Friskolens Overlærer om oprettelse af 2 ny Fjerdeklasser, skal Skolekommissionen gjøre opmærksom paa det ved den stykkevise oprettelse af nye klasser opstaaede misforhold, at der kun er 2 Fjerde- og 2 Andenklasser ved skolen, mens der er 8 Tredie og 6 Førsteklasser. Det er rigtignok en følge af, at mange børn ikke kunne eller ikke følge med, at der maa blive og bør være flest Tredieklasser; men nu er forholdet dog saaledes, at Tredieklasserne blive overfyldte (se Overlærernes skr.), at opflytningen ikke kan ske saa tidligt, som børnene kunde behøve det, og at hele skolens fremgang derved lider standsning ovenfra. Det er derfor Skolekommissionens mening, at der bør oprettes 2 nye Fjerdeklasser ved Friskolen, og at de bør træde i virksomhed saasnart som muligt. Der vil da tillige behøves en lærer i disse 2 klasser; men, naar der kan erholdes en ældre og erfaren lærerinde til at bestyre forberedelsesafdelingen i Valdemarsgade, vil Timelærer B. Jensen kunne overgaa til skolen i Paaradisevej; og paa denne ordning vil Skolekommissionen for sparsomheds skyld kunne gaa ind, Og hermed fremsendes sagen med Skolekommissionens fulde anbefaling og med det haab, at de nødvendige pengemidler ville blive bevilgede til sagens fremme.

Aarhus, 21, Maj 1879.

F. E. Seidelin, A. Baumann. C.I. Funch.

H. Sørensen. Esmann.

"Til Skolekommissionen.

Efter afholdt examen i slutningen af f. M. og indskrivning fra 1ste Maj til dato ser jeg mig atter nødsaget til at fremkomme med andragende om nye klassers oprettelse.

Før examen var relevantt:

626 drenge og 600 Piger, ialt 1226 Elever

deraf udskreves 10 - " 17 - " 27 -

tilbage 616 - " 583 - " 1199 -

Indskreven 60 - " 61 - " 121 -

Nyt antal 676 - " 644 - " 1320 -

der ere fordelt paa følgende maade:

Drenge Piger

4 B 55 45

4 A 50 44

3 B 46 46

3 A 46 45

3 D 42 45

3 C 34 40

2 B 46 46

2 A 45 45

1 B 40 44

1 A 40 45

1 C 40 40

.

Forbkl. B 31 23

- A 33 40

- C 33 18 (Frederiksbjerg)

- b 30 27

- a 34 29

- c 31 22 (Frederiksbjerg)

Er = 676 Dreng og 644 Piger.

Heraf fremgaar, at klasserne ere meget overfyldte, og inden sommerferien vil antallet blive betydeligt forøget; sidste Aar blev 40 børn indskrevne fra 14de Maj til sommerferien, og i samme tidsrum kan skolen ikke vente nogen afgang. Men især ere de øverste drengeklasse for store, og dog burde endog flere opflyttes fra 3die klasserne til 4de klasserne.

Naar børnene skulle have fornøden plads til skriftlige arbejder, kan der ikke godt rummes flere end 40 større børn i en klasse, hvilket bliver 8 ved hvert bord; er klassen paa 45, som nu er tilfældet med de fleste formiddagsklasser, da er siddepladsen meget kneben, men naar klasserne bestaa af 50 til 55 elever, da maa en del af børnene helt staa paa gulvet under skriftlige arbejder, for at dog størsteparten kan faa plads til at udføre arbejdet tilfredsstillende.

I de senere Aar har skolen haft en stor tilgang, og mange nye klasser ere blevne oprettede (siden 1ste Januar 1873 ialt 16 klasser); men de nye klasser bleve forberedelsesklasser (10) og 3di klasser (4) samt 2 første klasser, medens 4de klasserne have samme antal som for 13 Aar tilbage.

I Aaret 1866 havde skolen saaledes 4 fjerdeklasser, 4 tredieklasser, 4 underklasser, 4 førsteklasse og 2 forberedelsesklasser. Nu har skolen 4 fjerdeklasser, 8 tredieklasser, 4 undersklasser, 6 førsteklasse, men 12 forberedelsesklasser.

I Februar maaned 1866 var elevantallet c. 730, fordelt i 18 klasser, hvilket bliver gennemsnitlig 41 børn pr. klasse; nu har skolen 1320 børn, fordelt i 34 klasser, der giver 42 pr. klasse; disse tal vise, at skolen har fuldt saa mange elever nu pr. klasse som for 13 Aar siden, og naar ses hen til det mindre antal i de mange forberedelsesklasser, da viser det sig, at de øverste klasser ere ikke saa lidt ugunstigere stillede nu end for en del Aar tilbage.

Hertil kommer, at paa grunds af den nuværende klasseordning udgaa de fleste børn ved konfirmationen af mellemklasserne, og de børn, der opnaa at faa plads i fjerdeklasserne, blive der i reglen kun et halvt Aar indtil 1 Aar, hvilket er meget uheldigt for fremgangen i skolen, da disse børn enten helt undrages eller i heldigst tilfælde kun en kort tid gives den fyldigere og mere afsluttede undervisning, som meddeles i fjerdeklasserne.

Jeg tillader mig derfor ærbødigst at andrage om, at der oprettes 2 nye fjerdeklasser, 1 for

dreng og 1 for piger; men drengklassen er mest paatrængende nødvendig i øjeblikket, hvorfor jeg beder om, at der strax., eller dog saa snart ske kan, oprettes en 4de drengeklasse ved skolen, at det ikke opsættes saa længe, indtil det atter vil være nødvendigt at andrage om nye klassers oprettelse, at skolen, om endog for en kort tid, maa komme i normal tilstand igen,.

Aarhus Friskole, den 14de Maj 1879.

Ærbødigst Olsen.

Idet sagen endnu vil være at undergive en 2den behandling, vedtog Byraadet at lade de 2 foreslaaede klasser oprette, at antage 1 á 2 timelærerinder og i den anledning at forøge Skolevæsenets budget for i Aar med 1500 Kr.

(Se mødet den 12te Juni).

Uddrag fra byrådsmødet den 12. juni 1879 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 111-1879)

Ved 2den Behandling af det i Mødet 29de f. M. fremlagte Forslag til Oprettelse af to nye Fjerdeklasser i Friskolen m. m., blev den tidligere tagne Beslutning uforandret fastholdt

